
Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Bilgi Okuryazarlığı Becerileri

Zarife YILDIRIM*

Öz

Bilgi üretim ortamlarındaki değişim ve gelişimin sonucu olan bilgi patlaması, bilgi erişimi ve tüketiminde yeni beceriler kazanmayı da beraberinde getirmiştir. Bilgi okuryazarlığı konusunun gündeme geldiği ilk yıllardan bu yana yapılan tanımlamalara bakıldığında, her birinin bilginin toplum için önemini vurguladığı gözlenmektedir. Bilginin önem kazandığı toplumlarda, yani bilgi toplumlarında yaşayan bireylerin sorun çözme odaklı, olaylara eleştirel yaklaşan, hızlı karar veren, ihtiyaçları doğrultusunda her türlü bilgiye erişen ve eriştiği bilgiyi kullanan bireyler olması gerekmektedir. Toplumdaki değişimin eğitime getirdiği yeni yaklaşımlar öğrencilerin, özellikle de üniversite öğrencilerinin, ihtiyaç duydukları bilgiyi elde etmeleri ve kullanmaları konusunda eğitim altyapısına sahip olmalarını gerektirmektedir. Bu altyapıda üniversitelere ve kütüphanelerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu çalışmada Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinde yarı zamanlı olarak çalışan 30 öğrencinin bilgi okuryazarlığı becerileri deneysel yöntem kullanılarak ölçülmüştür. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin bilgi erişimi ve kullanımı konusunda eğitime ihtiyaç duydukları anlaşılmıştır. Bununla birlikte, öğrencilere verilecek olan eğitimin bilgi arama davranışlarına yönelik olması ve kütüphanenin abone olduğu veri tabanlarının tanıtımının yapılarak verimli şekilde kullanımlarının sağlanması bu çabanın başarısını pekiştirecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi okuryazarlığı, yaşam boyu öğrenme, bilgi erişim, üniversite öğrencileri, üniversite kütüphaneleri.

Information Literacy Skills of Selçuk University Students

Abstract

At the present time, the information overload, that is the result of changing in the information production environment, brings with acquire new skills at the information retrieval and consumption. New approaches which changing brings to the education require having a substructure about information retrieval and using the infor-

*Arş. Gör., Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, zarifeyildirim@karatekin.edu.tr.

Geliş Tarihi - Received: 12.08.2016
Kabul Tarihi - Accepted: 27.09.2016

mation that is needed by students, especially the university students. At this sub-structure important responsibilities fall to universities and their libraries. When we look at the definition of information literacy that was made since the first year, each definition emphasizes the importance of information to the society. In this study, 30 students' who work as part-time employee, information literacy skills were measured by using empirical method. As a result of research it was understood that students need education about information retrieval and usage of information. In addition to this the education must contain the subscribed databases to provide the productive usage of them.

Keywords: Information literacy, lifelong learning, information retrieval, university students, university libraries.

Giriş

Günümüzde, toplumlarında gelişen teknolojiye koşut olarak üretilen bilgi miktarının artması ile bilgi tüketimi yaşamın her alanında vazgeçilmez duruma gelmiştir. Bilgi toplumu; bilgi üreten, bilgiyi her alanda kullanan, bilgiyi yöneten toplumdur. Bilgiye dayalı toplumlar sürekli bir ilerleme ve gelişme içerisinde. Bu nedendir ki günümüz toplumunun en önemli imgesi “gelişim ve değişim”dir.

Toplumlar varoluşları açısından üç önemli aşama geçirmişlerdir. Bu aşamalar “tarım toplumu”, “sanayi toplumu” ve son aşama olarak da “bilgi toplumu” olarak adlandırılmaktadır. Tarım toplumlarında güç insan emeğini, sanayi toplumlarında makine gücünü elinde bulunduranlardayken, bilgi toplumlarında güç bilgiyi kullananlarda, yani üretenlerdedir (Tonta, 1999).

Bilgi teknolojilerinin hızla değişime uğraması, bilginin daha kolay üretilebilir ve paylaşılabilir olmasını sağlamakla birlikte “bilgi patlaması” kavramını ortaya çıkarmıştır. Bu yoğun bilgi artışı ile karşı karşıya kalan ve artan bilgiyi gerektiği şekilde yönetebilen toplumlar, “bilgi toplumu” olarak adlandırılırlar. Bu toplumlar sahip oldukları bireylerle her alanda değişmeye ve gelişmeye mecburdurlar. Teknoloji odaklı yaşanan gelişmeler öncelikle bu teknolojiyi kullanacak insan gücünün de değişmesini ve gelişmesini zorunlu kılmaktadır. Başka bir ifade ile bilgi toplumu bireylerinin bilgiyi yoğun şekilde kullanabilen, hızla artan bilgi karşısında gerekli her türlü önlemi alabilen, “bilgiyi yönetebilen” bireyler olması gerekmektedir (Polat ve Odabaş, 2008).

Bilgi miktarındaki hızlı artış ve bilgiye olan ihtiyacın yeterince karşılanamaması, insanların bilgiye erişirken birtakım zorluklarla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Günümüz toplumları artık değişime ayak uydurabilen, bilimsel, ekonomik, teknolojik vb. çok sayıdaki gelişmeleri takip edebi-

len, problem çözebilen, bilgi kullanım becerilerine sahip ve çevresiyle iletişim kurabilen bireylere ihtiyaç duymaktadır.

Araştırmanın amacı Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinde yarı zamanlı olarak çalışan 30 öğrencinin bilgi okuryazarlığı beceri düzeylerinin belirlenmesidir. Öğrencilerin bilgi okuryazarlığı beceri düzeylerini belirlemek amacıyla *tek grup ön test-son test tasarımı* yöntemiyle deneklerin bilgi erişim ve elde etme becerilerinin anlaşılmasını sağlayan soru formları uygulanmıştır. Soru formlarının analizinde SPSS programı kullanılarak *bağımlı örneklem t testi* uygulanmıştır. Uygulanan ön test formlarının hemen ardından deneklere bilgi erişimi, erişilen bilgiyi doğru kullanıma ve analiz edebilme konusunda bir eğitim verilmiştir. Ön test soru formu sonrasında verilen eğitimin, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeylerinde olumlu yönde etkili olduğu son test formunun sonuçlarından gözlenmektedir. Çalışmada elde edilen veriler de göstermektedir ki; Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinde yarı zamanlı olarak çalışan öğrencilerin kütüphaneyi tanımalarına ve bilgi arama davranışlarını geliştirmeye yönelik bir takım eğitim programlarının tasarlanması, kütüphane hizmetlerine olumlu katkı sağlayacaktır.

Literatür İncelemesi

Alan literatüründe bilgi okuryazarlığı kavramına ilişkin yapılmış çok sayıda tanım vardır. Farklı araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda yapılan bu tanımlarda bilgi okuryazarı bireylerin sahip olması gereken özellikler, kütüphanelerin bilgi okuryazarlığındaki rolü gibi ortak noktalara işaret edildiği görülmektedir.

Bilgi okuryazarlığına yönelik ilk tanımlamalar 1970'lerde yapılmıştır. 1974 yılında Paul Zurkowski bilgi okuryazarlığı ile kütüphaneler arasındaki ilişkiyi belirtmiş ve bilgi okuryazarı bireyin özelliklerini *bir problemin çözümünde doğru bilgi kaynaklarını kullanabilen kişi* şeklinde vurgulamıştır. Lee Burchinal 1976 yılında bilgi okuryazarlığı kavramını *bilgiyi problem çözümede ve karar verme aşamasında kullanma becerileri* biçiminde tanımlamıştır. 1970'li yıllarda yapılan bu tanımlarda asıl amaç bilginin toplum için önemini ortaya koymaktır. 1980'li yıllara bakıldığında bilgi okuryazarlığı kavramının kütüphanelerle olan ilişkisine dikkat çekildiği görülür. 1990'ların başında ise bilgi okuryazarlığının kütüphanecilikte önemli bir konu olduğu anlaşılmış ve bilgi okuryazarlığı eğitimi ve kütüphanecilerin rolü üzerine durulmuştur (Behrens, 1994).

Zurkowski'ye (1974) göre bilgi kaynaklarının kullanımında uzman, eğitim almış kişiler bilgi okuryazarıdır. Bilgi okuryazarı olmak, her konuda aranan, ihtiyaç duyulan bilgiyi bulabilmeyi gerektirmektedir. American

Library Association ise bilgi okuryazarlığı kavramı; “bir bilgiye ihtiyaç duyulduğunu hissetmek, ihtiyaç duyulan bilgiyi bulmak, elde edilen bilgiyi değerlendirmek ve etkin olarak kullanmaktır” şeklinde tanımlanmıştır (ALA, 1989).

Literatürde bilgi okuryazarlığı kavramı tanımlanırken iki yaklaşımdan yararlanılmıştır. Bunlardan ilki “bilgi okur yazarlığı”nın ne olduğunu açıklarken, ikincisi ise bir bireyin bilgi okuryazarı olarak nitelendirilmesi için hangi özelliklere sahip olması gerektiğine yöneliktir. İlk yaklaşımda bilgi okuryazarlığı tanımlanırken bireylerin bilgi gereksinimlerinin farkına varma, gereksinim duyulan bilginin yerini saptama, yeri saptanan bilgiye ulaşma, gereksinimler doğrultusunda yeni arama stratejileri geliştirme, edinilen bilgiyi analiz etme, değerlendirme, iletimini sağlama ve problem çözme becerilerine sahip olma gibi konulara değinilmektedir (Kızıllı, 2007).

Bilgi okuryazarlığı tanımlarında ikinci yaklaşımda bireyin sahip olması gereken özelliklere vurgu yapılmaktadır. Bruce’a (1994) göre bilgi okuryazarı bir kişinin sahip olması gereken “yedi anahtar” özellik vardır. Bunlar; bilgi okuryazarı bir kişi, sürekli güncel olabilmek adına öğrenme/bilgi edinme yöntemini kendi kendine yöneten; bilgiyi elde etmekten bilgiyi kullanmaya kadar olan her türlü bilgi sürecini rahatlıkla uygulayan; basılı kaynaklardan elektronik kaynaklara her türlü bilgi kaynağına çeşitli bilgi teknolojilerini ve sistemlerini kullanarak erişen; bilgi kullanımını içselleştiren değerleri olan; dergiden gazeteye, arşiv belgelerinden istatistiklere kadar bilginin bütün dünyası hakkında bilgi sahibi olan; bilgi toplama sürecinde önemli paya sahip olan eleştirel bakış açısıyla bilgiye yaklaşan ve “bilginin dünyası” ile etkileşimini sağlayacak kişisel bir bilgi birikimine sahip olan kişidir şeklindedir.

Bilgi okuryazarı olan kişinin özellikleri iyi anlaşıldığında bilgi okuryazarlığı kavramının hangi becerilere işaret ettiği de daha net bir anlam kazanacaktır. İyi bir bilgi kullanıcısı, sorun çözme, eleştirel düşünme, karar verme, gereksinim duyulan bilgiye erişme, erişilen bilgiyi kullanma ve ileme gibi becerilere sahip olmalıdır. Tüm bu özelliklere sahip olan bireyleri bilgi okuryazarı olarak tanımlamak mümkün olabilir.

Bilgi Okuryazarlığı ve Üniversite Kütüphaneleri

Bireylerin bilgi okuryazarı olmalarında en önemli etken aldıkları eğitimidir. Bilgi okuryazarlığı kavramı ile eğitime de yeni yaklaşımlar kazandırılmıştır. Bilgi çağının ihtiyaçlarına cevap verebilen bilgi okuryazarı bireylerden oluşan bilgi toplumunun inşası bu becerilerin kazandırılmasına yönelik eğitimle sağlanabilir. Bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazanılmasında belki de birinci

dereceden etkili olan eğitim kurumları üniversitelerdir. Üniversiteler, bireylerin bazı olaylar karşısında farklı bakış açıları geliştirebilmelerine, pratik düşünce tarzı yakalamalarına, sorgulayıcı ve çözüm üretici bir yaklaşım sergilemelerine yardımcı olan kurumlardır.

Çakın (1998) “Üniversitelerimizin Bilgiye Erişim Ortamları: Genel Değerlendirme” adlı çalışmasında üniversitelerin tanımını, “öğrencilerin mesleki, entelektüel ve estetik şekillenmelerine ortam sağlayan, ayrıca insanın ve doğanın çözülmemiş sorunlarına ışık tutan ve bilimin sınırlarını zorlayıcı çalışmalar yapan eğitim-öğretim ve araştırma kuruluşlarıdır” şeklinde yapmıştır.

Polat (2005)’a göre içinde bulunduğumuz bilgi toplumunun bir özelliği olarak artan bilgi miktarı ve bununla birlikte edindiğimiz bilgilerin zamanla güncelliğini yitirmesi, toplum bireylerinin “yaşam boyu” öğrenen bireyler olması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bilgi okuryazarlığı becerilerinin üniversite öğrencilerine kazandırılabilmesi üniversite eğitim programlarının yeniden yapılandırılmasıyla sağlanabilir. Bu programlardaki temel amaç, yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirilmesidir. Bu amacı gerçekleştirmek isteyen çoğu üniversite kütüphanesi, zaman zaman kullanıcı eğitimi olarak da adlandırılabilen bilgi okuryazarlığı eğitim programları düzenlemektedir.

Bilgi okuryazarlığı kavramına yönelik yapılan çalışmalar genelde öğretmenler, öğretmen adayları ile ilkökul-üniversite öğrencileri üzerine yapılmış, bireylerin bilgi okuryazarlığı düzeylerini ve bu amaçla geliştirilen eğitim programlarının etkililiğini ölçmeye/değerlendirmeye yönelik çalışmalardır.

Kurbanoglu ve Akkoyunlu (2009) tarafından yapılan çalışmada, bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılmasında kütüphanelerin ve eğitim kurumlarının büyük bir sorumluluk sahibi olması gerektiği belirtilmiştir. Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmasının oldukça önemli olduğu ifade edilerek, öğretmenlere yönelik bilgi okuryazarlığı programlarının geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde kütüphanelerin rolüne yönelik yapılan çalışmalarda da kütüphanelerin ve kütüphanecilerin önemi vurgulanmıştır. Örneğin, Saatçioğlu, Özmen ve Özer (2003) tarafından kaleme alınan çalışmada bir kurumda çalışan herkesin bilgi okuryazarlığı kavramını iyi anlamış olması gerektiği belirtilirken, bilgi okuryazarı bireyler yetiştirmede en önemli unsurun kütüphaneler ve kütüphaneciler olduğuna da değinmiştir.

Bilgi okuryazarlığı programları konusunda üniversite kütüphanelerinin ve kütüphanecilerinin görev ve sorumlulukları üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında genel anlamda aşağıdaki konuların ön plana çıktığı görülür (Rader, 1995; Rader, 1998; Kurbanoglu, 2001; Saatçioğlu, Özmen ve Özer, 2003; Polat, 2005):

- Çalışma alanlarında yetkin bilgi donanımına sahip olmakla birlikte, bilgi toplumunun bir sonucu olarak her an ortaya çıkan yeni bilgileri, bilgi teknolojilerini ve sistemlerini takip edebilmeli ve kendilerini güncel tutmak için “yaşam boyu öğrenme” beceri ve yetisini bulundurmalı;
- İnternet tabanlı konferans, anında yazışma gibi uzaktan öğretimi sağlayan eşzamanlı eğitim sistemlerini kullanmalı;
- Kütüphane için bir takım kullanıcı eğitim programları geliştirmenin ve bu programların sürekli uygulanmasının hem kullanıcı hem kütüphane hem de kütüphane personeli için faydasını göz ardı etmemeli;
- Kullanıcılarla sürekli iletişim içinde olup kullanıcı isteklerine yönelik kütüphane koleksiyonu geliştirmeli;
- Kullanıcılarla iletişimin yanı sıra diğer kütüphanelerdeki meslektaşlarıyla işbirliğine giderek kullanıcılarını her türde bilgi kaynağına eriştirebilmeli;
- Verilecek eğitim programlarının yetkinliği ve etkinliği konusunda eğitimcilerle de sürekli olarak işbirliği ve iletişim içinde bulunmalı;
- Eğitimlerin ne derece başarılı olduğunun tespit edilebilmesi adına kullanıcıların görüşlerine önem vermelidir.

Bilgi okuryazarlığı konusunun ele alındığı çalışmaların birçoğunda “üniversitelerde/eğitim kurumlarında bilgi okuryazarlığı” şeklinde konunun daraltıldığı da gözlenmektedir. Bu kapsamda yapılan araştırmalarda genelde “kullanıcı eğitimi” adıyla yürütülen çalışmaların çağın araç ve yöntemlerine uygun bilgi okuryazarlığı programlarına dönüştürülmesi, bilgi okuryazarlığı programlarının geliştirilmesinde üniversite kütüphanelerine ve kütüphanecilerine düşen görevler ve bu programların sonuçlarının değerlendirilmesi konuları ele alınmıştır.

Araştırmanın Önemi

Günümüzde bilginin teknolojinin de gelişmesine bağlı olarak, hızla ve yoğun biçimde artması ve yer aldığı ortamların değişikliğe uğramış olması, bilginin etkin şekilde kullanılmasını zorlaştırmaktadır. Bu durum bireylerin bilgiyi etkin şekilde kullanabilmeleri ve yönetebilmeleri için bir takım becerilere

sahip olmalarını gerektirmektedir. Bunun için de öncelikle bilgiye tam ve doğru bir şekilde erişebilmelidirler. Günümüz toplumlarında bilgiye erişim için kullanılan “bilgi okuryazarlığı” kavramı önemli bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır.

“Bilgi toplumu” diye nitelendirilen toplum; üyesi olan bireylerden, sahip oldukları bilgi birikiminin üzerine her an yenilerini ekleyip kişisel olarak kendilerini güncel tutmalarını, elde ettikleri bilgiyi kullanırken aynı zamanda da bu bilginin yerine yenisini koyabilmelerini ister (Kaya ve Durmuş, 2008). Bilgi toplumunda var olan bilginin miktarı sürekli artarken, hemen her alanda teknolojinin kullanımı hızlı bir şekilde yaygınlaşmaya başlamış ve toplum içinde bu değişimin karşısında durabilen bir kesim kalmamıştır. Teknolojinin hemen her alanda olduğu gibi eğitimde de hızlı bir gelişim göstermesi öğrencilerin, özellikle de üniversite öğrencilerinin ihtiyaç duydukları bilgiyi elde etmeleri ve elde edilen bu bilgiyi kullanmaları açısından teknolojik bir donanıma sahip olmalarını gerektirmektedir.

Bilgiye erişme, kullanma vb. becerilerin öneminin arttığı günümüzde bilgi okuryazarlığı ve öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeyleri konusunda pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların çoğu yine belli üniversiteler ve üniversite öğrencilerine yöneliktir. Ancak literatürde Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinde yarı zamanlı çalışan öğrencileri temel alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu yüzden araştırma, sürekli kendilerini geliştirmesi gereken bir ortamda eğitim gören öğrencilerin bilgiye erişimde hangi yolları kullandıkları, bu konuda ne kadar zorlandıkları, bilgi okuryazarlığı düzeylerinin nasıl olduğunun belirlenmesi ve bu hususlarda kütüphaneye düşen görevlerin neler olduğunun belirlenmesi açısından önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, Selçuk Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde yarı zamanlı olarak çalışan öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeylerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeyleri belirlenirken bilgi edinmede en çok tercih edilen yolların neler olduğu saptanmak istenmiştir.

Araştırmanın Problemi ve Hipotezi

Bilgi toplumunun bir üyesi olan bireylerin bilgi toplumunun gerekleri doğrultusunda bilgi okuryazarı olmalarının önemi günümüzün tartışmasız kabul edilen gerçeklerinden biridir. Bu kapsamda araştırmada bir üniversite öğrencisinin bilgi okuryazarı olma düzeyi ve bu düzeyi geliştirme konusunda

neler yapılması gerektiğine dikkat çekmek hedeflenmiştir. Araştırmanın problemi, “Selçuk Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde yarı zamanlı çalışan öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeyi nedir?” şeklinde ortaya konulmuştur.

Araştırma soruları ise şu şekildedir:

- Selçuk Üniversitesi Merkez Kütüphanesinin hem bir çalışanı hem de kullanıcıları olarak öğrencilerin bilgi erişim sorunları nelerdir?
- Öğrencilerin kütüphaneyi kullanım amaçları nelerdir?
- Kullanıcılara verilecek kütüphane eğitimi sonrasında bilgi okuryazarlığı düzeylerinde bir değişim gözlenmekte midir?

Çalışmanın temel problemine dayanarak araştırmanın hipotezi, “kütüphanede yarı zamanlı çalışan üniversite öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı düzeyleri kütüphanenin verdiği/vereceği eğitim ve hizmetler doğrultusunda olumlu yönde gelişecektir” ve “öğrencilerin sınıf ve okudukları bölüm kapsamında bilgi okuryazarlığı düzeyleri farklıdır” şeklinde kurulmuştur.

Araştırmanın Kapsamı

Araştırma kapsamında, Selçuk Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde yarı zamanlı çalışan öğrenciler yer almaktadır. Araştırma konusunun çıkış noktası üniversite öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı düzeylerinin belirlenmesi olduğundan, hedef kitleye erişimin kolay olması için araştırmanın kapsamı kütüphanede çalışan öğrenciler olarak sınırlandırılmıştır.

Araştırma Planı

Çalışmaya, bilgi okuryazarlığı konusunda yapılan yayınların incelendiği bir literatür taraması ile başlanmıştır. Öncelikle bilgi okuryazarlığı kavramına yönelik yapılan tanımlamaları içeren temel kaynaklar incelenmiştir. Daha sonra araştırmanın amacı kapsamında kütüphanede çalışan 30 yarı zamanlı öğrenciye gruplar halinde ön test uygulanmış ve hemen ardından soru formuna yönelik eğitim verilmiştir. Verilen eğitimden bir hafta sonra öğrencilere son test soru formu uygulanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada deneysel yöntem uygulanmıştır. Tek grup ön test-son test tasarımı yöntemiyle Selçuk Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde yarı zamanlı çalışan öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeylerini belirlemek amacıyla deneklerin demografik özellikleri ile bilgi arama davranışlarını, bilgi kullanım-

larını, atıf verme bilgi ve becerilerini, vb. gibi konularda ölçüm sağlayan bir soru formu hazırlanmıştır. Uygulanan ön test sonrasında deneye katılan öğrencilere soru formunu kapsayan bir eğitim verilip aynı soru formuna benzer bir son test formu uygulanmıştır.

Çalışmada öğrencilere uygulanan ön test ve son test soru formlarının hazırlanmasında Dr. Nevzat Özel'in doktora tezi (Özel, 2013) ve Hacettepe Üniversitesi Bilgi Okuryazarlığı Eğitim Programından yararlanılmıştır. Ön test ve son test soru formlarının sonuçlarının değerlendirilebilmesinde her bir soru için formun sonunda 100 puan elde edilecek şekilde puanlama yapılmıştır. Soruların puan durumları Ek 1 ve Ek 2'de belirtilmiştir. Araştırmanın analiz edilmesinde SPSS programının 21. sürümünden yararlanılmıştır. Verilerin bir kısmı tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılarak sunulmuştur. Öğrencilerin ön test-son test puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için bağımlı örneklem t testi yapılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinde yarı zamanlı çalışan 30 öğrenciye yönelik yapılan ön test ve son test soru formundaki sonuçlar incelendiğinde, ön test uygulamasında “verilen sınıflama numarasından hangi bilgileri elde edersiniz” sorusuna (Soru 1-Ek 1/2) öğrencilerden sadece 1 kişinin (%3,3) bu sorudan tam puan (12) aldığı (Tablo 1), son test uygulamasında ise bu soruya 21 kişinin (%70) doğru yanıt vererek tam puan (12) aldıkları gözlenmektedir (Tablo 2). 21 kişinin söz konusu soruya doğru yanıt vermesi, bu konudaki bilgilerinin arttığını göstermektedir. Bu sorunun puanlaması yapılırken her doğru cevap için 4 puan verilmiş, işaretlenen her yanlış cevap için 2 puan düşülmüştür. Bu durumda Tablo 1'e bakıldığında 2 kişinin -2 (eksi iki) puan aldığı gözlenmektedir. Ayrıca ön test ve son test uygulamalarındaki her bir soru için ayrıntılı puanlama Ek 1 ve Ek 2'de sunulmuştur.

Tablo 1. Ön Test Soru 1-Puan Durumu

Alınan Puan	Sıklık (f)	%
-2	2	6,7
0	1	3,3
2	2	6,7
4	5	16,7
6	8	26,7
8	7	23,3

10	4	13,3
12	1	3,3
Toplam	30	100

Öğrenciler, ön test uygulamasındaki “ihtiyacınız olan ve sizin için oldukça önemli olan bir kitabı Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinin dermesinde bulamadığınızda bu kitabı en hızlı şekilde elde edebilmek için ne yaparsınız” sorusuna verdikleri yanıtlara bakıldığında (Soru 2-Ek 1/2), 24 kişinin (%80) bu soruyu yanlış cevaplayarak 0 puan aldığı son test uygulamasında ise aynı soru “kütüphanede bulamadığınız bir kitabı kütüphanenin olanaklarıyla nasıl elde edersiniz” şeklinde sorulduğunda 10 kişinin (%33,3) bu soruyu doğru cevaplayıp tam puan (10) aldığı gözlenmektedir. Bu durumda öğrencilerin kütüphanenin verdiği hizmetleri yeterince tanımadıkları ve aradıkları kaynağı en hızlı şekilde nerden elde edebileceklerini bilemedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Son Test Soru 1-Puan Durumu

Alman Puan	Sıklık (f)	%
4	1	3,3
6	3	10
10	5	16,7
12	21	70
Toplam	30	100

Verilen bilgi gereksinimleri doğrultusunda kullanmaları gereken bilgi kaynağını işaretlemeleri istendiğinde (Soru 3-Ek 1/2) ön test uygulamasında öğrencilerin %46,7’sinin tam puan (16), %13,3’ünün ise 4 puan aldığı gözlenmiştir. Aynı sorunun son test uygulamasındaki değerlerine bakıldığında katılımcıların %53,3’ünün tam puan (16) aldığı, ancak 2 kişinin (%6,7) bu soruyu yanlış cevaplayarak hiç puan alamadığı görülmektedir. Bu soru için t testi sonucunda eğitim öncesi ve eğitim sonrası alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılık olmamıştır.

Bir kütüphane çalışanı ve kullanıcı olarak öğrencilerin aradıkları bilgiye çeşitli stratejiler kullanarak erişmeleri gerekmektedir. Araştırmaları sırasında kurdukları arama stratejileri ve kullandıkları yöntemler doğru bil-

giye erişebilmeleri açısından önemlidir. Bu bağlamda, öğrencilere araştırma konuları kapsamında anahtar kelimelerini belirlemeleri istenmiştir. Ön test uygulamasının sonuçlarına bakıldığında 7 kişi (%23,3) bu soruyu yanlış cevaplayarak puan alamamıştır. 2 sözcük grubundan oluşması gereken anahtar sözcüğü yarım yazan kişi sayısı 3'tür (%10) ve bu kişilerin aldıkları puan 7'dir. Bu soruya tam ve doğru şekilde cevap verip 10 puan alan 9 (%30) katılımcı vardır (Tablo 3).

Tablo 3. Ön Test Soru 6-Puan Durumu

Alınan Puan	Sıklık	%
0	7	23,3
5	11	36,7
7	3	10
10	9	30
Toplam	30	100

Bu soru için son test uygulamasında elde edilen verilere bakıldığında, hiç puan alamayan kişi sayısının 3 kişiye düştüğü görülürken, tam puan alan kişi sayısının da %16,7 oranında azaldığı gözlenebilmektedir. (Tablo 4)

Tablo 4. Son Test Soru 6-Puan Durumu

Alınan Puan	Sıklık	%
0	3	10
2	3	10
5	10	33,3
7	9	30
10	5	16,7
Toplam	30	100

Öğrencilerin anahtar sözcükle arama tekniklerine yönelik bilgilerini ölçmeyi sağlayan soruda (Soru 8-Ek 1/2) verilen yanıtlara bakıldığında ön test uygulamasında 1 kişinin (%3,3) bu soruyu tam ve doğru bir şekilde ce-

vapladığı, son test uygulamasında ise bu oranın artarak 21 kişinin (%70) soruyu doğru cevaplayarak tam puan (10) aldığı görülmektedir. Arama tekniklerini kullanarak bilgiye erişme konusunda eğitim sonrasında doğru yanıt verme oranının %70 artması, öğrencilerin bu konuda bilgi becerilerinin arttığını göstermektedir.

Eğitim sırasında, öğrenciler, araştırma yaptıkları konuda kütüphanede ne tür kaynakların olduğunu öğrenmek için kütüphane kataloğuna bakmaları gerektiğini bilmelerine rağmen “kütüphane kataloğu” ile “kütüphanenin abone olduğu veri tabanları” kavramlarını birbirine karıştırdıkları anlaşılmıştır. Öğrenciler kütüphane kataloğundan tarama yaptıklarında aradıkları süreli yayının hangi bilgilerini elde edebilecekleri konusunda da sorun yaşamaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin kütüphanenin abone olduğu veri tabanlarına kampüs dışından erişim için gereken vekil sunucu (proxy) ayarlarını değiştirmeyi, vekil sunucu ayarlarını değiştirmek için de Selçuk Üniversitesi e-posta adresine sahip olmaları gerektiğini bilmedikleri gözlenmiştir.

Tablo 5. Ön Test ve Son Test Ortalama Puanlarının t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	X	SS	Sd	t	p
Ön test	30	47,67	14,15	29	5,58	,000
Son Test	30	65,37	14,54			

Ön test-son test puanlarının t-testi sonuçlarına bakıldığında, (Tablo 5) öğrencilerin eğitim öncesi aldıkları puanların ortalaması ile eğitimden sonra aldıkları puanların ortalaması arasında anlamlı bir farklılık vardır ($t(29)=5,58$, $p=0,000$). Öğrencilerin ön test puanlarının ortalaması (47,67) ile son test puanlarının ortalaması (65,37) arasındaki fark istatistiksel açıdan da anlamlıdır.

Bu veriler ışığında çalışmayı genel olarak değerlendirdiğimizde; araştırmaya katılan öğrencilerin bilgi gereksinimlerini karşılarken başvurucaıkları birincil kaynakları bulma, bilgi arama stratejileri geliştirme ve kütüphaneyi tanıma konularında becerilerinin verilen eğitim sonrasında geliştiğini ve ön test-son test uygulamalarının sonucunda anlamlı bir fark olduğunu söyleyebiliriz. Bu fark, bireylerin, özellikle de üniversite öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı becerilerinin gelişmesinde verilecek eğitimin önemini ve bu konuda kütüphanelere büyük görevler düştüğünü göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Günümüzde bilgi üretimi ve paylaşımını etkin, hızlı ve kolay hale getiren teknoloji ile birlikte hemen her alanda köklü değişimleri yaşanmıştır. Eğitim, araç, teknik ve yöntem bakımından bu değişimden en çok etkilenen alanlardandır. Öğrencilerin, özellikle de üniversite öğrencilerinin ihtiyaç duydukları bilgiyi elde etmeleri ve elde edilen bilgiyi kullanmaları açısından bir bilgi altyapısına sahip olmaları bilgi toplumunun temel taşı olan yetişmiş insan gücü açısından son derece önemlidir. Bu altyapının sağlanmasında en büyük görev ve sorumluluk güncel, geçerli, yenilikçi ve gelişimci eğitim-öğretim sorumluluğu taşıyan üniversitelere düşmektedir.

Bu çalışma Selçuk Üniversitesi Kütüphanesi'nde yarı zamanlı çalışan öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerinin ölçülebilmesi için yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinde yarı zamanlı çalışan öğrencilerin kütüphane kaynaklarının sınıflandırılmasında kullanılan yer numaralarından tam olarak hangi bilgileri elde ettiklerini bilmedikleri anlaşılmaktadır. Bu konuda verilecek bir eğitimle, öğrencilere kitaplara verilen sınıflama numaralarının ne anlama geldiği öğretilir. Böylece hem bilgi kullanıcıları olarak kütüphane kaynaklarına etkin erişim sağlayacaklar, hem de kütüphane çalışanı olarak kullanıcılara yol gösterici olabileceklerdir. Bu süreçte nihai kazanım kütüphane hizmetlerinin etkin kullanımı aracılığı ile üniversitenin eğitim hedeflerine ulaşmasına dolaylı katkı sağlamadır.

Öğrencilerin ön test sonuçlarına bakıldığında, kütüphanenin çevrimiçi kataloğu aracılığıyla aradıkları kaynağın sistemde hangi bilgilerinin yer aldığını, gereksinim duydukları bilgiye kütüphane aracılığıyla nasıl erişeceklerini, kütüphanenin abone olduğu veri tabanlarına kampüs dışından erişim için neler yapmaları gerektiğini tam olarak bilmedikleri anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, öğrencilerin kütüphane olanaklarını ve hizmetlerini yeterince tanımadıkları sonucuna varılmaktadır. Son test sonuçlarında ise öğrencilerin ön test sonuçlarına göre daha yüksek puan aldıkları görülmektedir. Ön test uygulamasında çoğunlukla yanlış cevaplanan sınıflama numarası sorusu eğitim sonrası yapılan son test uygulamasında büyük çoğunlukla doğru cevaplanmıştır. Öğrencilerin birçok kavramı karıştırdıkları da ön test ve son test sonuçlarından anlaşılmaktadır. Örneğin “kütüphanenin abone olduğu veri tabanları” ve “çevrimiçi kütüphane kataloğu” kavramlarının birbirine karıştırıldığı eğitim sırasında anlaşılmıştır.

Öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesi için Selçuk Üniversitesi Kütüphanesine önemli görevler düşmektedir. Bu konuda kullanıcı eğitimi adı altında öğrencilere kütüphane kullanımı, arama stratejileri geliştirme, bilgi gereksinimlerini tanımlama konularında eğitim prog-

ramlarının tasarlanması gerekmektedir. Bu programlar tasarlanırken öncelikle öğrencilerin bilgi okuryazarlığı düzeylerinin ölçülmesi, eğitimin içeriğinin daha kapsamlı olması, kütüphane olanaklarının ve tanıtımının iyi yapılması bakımından önemlidir. Kütüphanede verilecek olan eğitim programlarının öğrencilere üniversiteye başladıkları sene verilmesi, daha yolun başındayken bilgiyi arama, bulma ve kullanma becerileri kazandırılması açısından önem arz etmektedir. Zira bu beceriler üniversite eğitiminin niteliğini de doğrudan etkileyecektir.

Kütüphanede öğrencilere verilecek eğitim, daha çok öğrencilerin bilgi arama davranışlarına yönelik olmalıdır. Kütüphanenin abone olduğu veri tabanlarının ve verdiği hizmetlerin tanıtımı yapılarak öğrencilerin bu hizmetlerden etkili ve verimli şekilde yararlanmaları sağlanmalıdır. Böylece hem kütüphanenin öğrenciler tarafından kullanımı artırılabilecek, hem de öğrenciler aradıkları bilgiye nasıl ve nereden en kısa sürede erişebileceklerini öğreneceklerdir.

Kaynakça

- ALA (American Library Association). (1989). *Presidential committee on information literacy. Final report*. Chicago: American Library Association. 7 Mayıs 2014 tarihinde <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential> adresinden erişildi.
- ACRL/ALA (Association of College and Research Libraries/American Library Association). (2011). *Guidelines for Instruction Programs in Academic Libraries*. 4 Ağustos 2016 tarihinde <http://www.ala.org/acrl/standards/guidelinesinstruction> adresinden erişildi.
- Behrens, S. J. (1994). A Conceptual analysis and historical overview of information literacy. *College and Research Libraries*, 55(4), 309-322.
- Bruce, C. S. (1994). Information Literacy Blueprint. *Griffith University, Division of information Services*. 7 Mayıs 2014 tarihinde https://courses.washington.edu/mlis560/su09/Module1/bruce_information_literacy_blueprint.pdf adresinden erişildi.
- Çakın, İ. (1998). Üniversitelerimizin Bilgiye Erişim Ortamları: Genel Değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cumhuriyetimizin 75. Yılı Özel Sayısı*, 7-68.
- Hacettepe Üniversitesi Bilgi Okuryazarlığı (HÜBO) Programı*, (2009). 12 Nisan 2014 tarihinde http://hubo.hacettepe.edu.tr/docs/hubo_gorme_engelli.pdf adresinden erişildi.

- Kaya, S. ve Durmuş, A. (2008). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı ve Araştırma Yaparken İnterneti Kullanma Düzeyleri. *2nd International Computer and Instructional Technologies Symposium (ICITS 2008)*, 16-18 April, Kuşadası, Turkey.
- Kızıl, M. (2007). Yükseköğretimde Bilgi Okuryazarlığı: Selçuk Üniversitesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Kurbanoglu, S. (2001). Öğrencilere Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Kazandırılmasının Önemi ve Okul Kütüphanecilerinin Bu Alandaki Rolü. *Bilgi Dünyası*, 2(1), 1-19.
- Kurbanoglu S. ve Akkoyunlu B. (2009). Öğretmen Eğitiminde Bilgi okuryazarlığının Önemi. İ. Keskin, M. H. Kutluoğlu ve S. Kurbanoglu (Ed.). *Hidayet Yavuz Nuhoglu Armağanı İçinde* (s. 267-274). İstanbul Pamuk Yayıncılık.
- Özel, N. (2013). Araştırma Görevlilerine Bilgi ve İletişim Teknolojileri Bağlamında Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Kazandırılması. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Polat, C. (2005). Üniversitelerde Kütüphane Merkezli Bilgi Okuryazarlığı Programlarının Geliştirilmesi: Hacettepe Üniversitesi Örneği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Polat, C. ve Odabaş, H. (2008). Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı. *Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde*, Antalya (Türkiye), 27-30 Mart 2008.
- Rader, H. B. (1995). Information Literacy and the Undergraduate Curriculum. (The Library and Undergraduate Education). *Library Trends*, 44(2), 270-278.
- Rader, H. B. (1998). Library Instruction and Information Literacy-1997. *Reference Services Review*, 26(3-4), 143-160.
- Saatçioğlu, Ö., Özmen, Ö. ve Özer, P. S. (2003). Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Geliştirilmesinde Kütüphanelerin Rolü ve Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulaması. *Bilgi Dünyası*, 4(1), 45-63.
- Tonta, Y. (1999). Bilgi Toplumu ve Bilgi Teknolojisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 13, 363-375. 11 Nisan 2014 tarihinde <http://yunus.hun.edu.tr/~tonta/yayinlar/biltop99a.htm> adresinden erişildi.
- Zurkowski, P. G. (1974). The Information Service Environment: Relationships and Priorities. (Report ED 100391). Washington DC: National Commission on Libraries and Information Science.

Ek. 1 Öğrencilere Uygulanan Ön Test Soru Formu

Bölümünüz:

Sınıfınız:

Ön Test Soruları

Soru 1: Aşağıda belirtilen ve çevrimiçi kütüphane kataloğundan eriştiğiniz yer numarasından hangi bilgileri edirsiniz? İlgili numarası/numaraları yuvarlak içine alınız. (4*3=12 puan)

658.4038 W38 1997

1. Konu (4 puan)
2. Eser adı
3. Kitabın raftaki yeri (4 puan)
4. Kitabın hangi kütüphaneye ait olduğu
5. Kitabın ne zaman temin edildiği
6. Kitabın yayın tarihi (4 puan)

Doğru cevap: 1-3-6 (Yanlış işaretlenen her şık için -2 puan)

Soru 2: İhtiyacınız olan ve sizin için oldukça önemli olan bir kitap Selçuk Üniversitesi Kütüphanesinin dermesinde bulunmamaktadır. Bu kitabı elde edebilmek için en hızlı ve etkili yol hangisidir? (10 puan)

- a) Kütüphanenin ödünç verme birimine uğrarım.
- b) Kitabı yayınevinin Web sitesinden satın alırım.
- c) Toplu kataloğlara (WorldCat, TO-KAT gibi) bakarak en yakın kütüphaneye giderim.
- d) Kütüphane Web sitesinde yer alan ILL Formu'nu doldurarak kütüphaneler arası ödünç verme hizmetinden yararlanırım.
- e) Kütüphaneye bu kitabı satın alması için siparişte bulunurum.

Doğru cevap: c

Soru 3: Aşağıdaki tablonun sol sütununda yer alan bilgi gereksinimlerinize yönelik olarak hangi dijital bilgi kaynağını tercih edeceğinizi ilgili numarayı/numaraları işaretleyerek belirtiniz. (4*4=16 puan)

Bilgi Gereksinimleri	Bilgi Kaynakları			
	Milliyet.com	Encyclopedia Britannica	IEEE Database	Biographical Dictionary
a. Benjamin Franklin hakkında bilgi	1	2	3	4
b. Cricket ile ilgili temel bilgiler	1	2	3	4
c. Yerel seçimlerin sonuçları	1	2	3	4
d. Güncel teknolojik çalışmalar	1	2	3	4

Doğru cevap: a. 4 b. 2 c.1 d. 3

Soru 4: Aşağıda belirtilen bibliyografik künyeler ile dijital bilgi kaynağı türlerini eşleştiriniz. (4*3=12 puan)

- 1) Elektronik kitap
- 2) Elektronik dergi makalesi
- 3) Elektronik gazete makalesi
- a. Packham, B. (2010, January 18). Bulliestoshowconcern: school stotry Euro method that lets thug soff the hook. Herald-Sun. Retrieved from <http://www.heraldsun.com>
- b. Güzel, A. (2010). İki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretimi: Almanya örneği. Öncü Kitap. <http://books.google.com.tr/books?id=EbpUygAACAAJ> adresinden erişildi.
- c. Atak, H., Kapçı, E. G. ve Çok, F. (2013). Yetişkinliğe Geçişte Bireyleşme Türleri ve Kimlik Statüleri: Üniversite Öğrencileri ve "Unutulan Yarı". *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 16(2), 71-82. 14 Nisan 2014 tarihinde <http://klinikpsikiyatri.org/files/journals/1/6095.pdf> adresinden erişildi.

Doğru cevap: a. 3 b. 1 c. 2

Soru 5: Belli bir konuda kütüphanede hangi kitapların olduğunu görmek için ne yaparsınız? (10 puan)

- a. Raflara bakarım
- b. Kütüphane kataloğuna bakarım

- c. Kütüphanenin abone olduğu veri tabanlarına bakarım
- d. Google'a bakarım
- e. Dergilere bakarım

Doğru cevap: b

Soru 6: Küreselleşmenin çevre sorunları üzerindeki etkileri konusunu araştırmanız gerekirse anahtar sözcükleri belirtiniz? (5*2=10 puan)

Doğru cevap: Küreselleşme/çevre sorunları

Soru 7: Gençlerde İnternet bağımlılığına neden olan faktörleri araştırmanız istense aşağıdaki arama stratejilerinden hangisini seçersiniz? (10 puan)

- a. Gençler VE internet
- b. Gençler VEYA internet
- c. Gençler VE internet VE bağımlılık
- d. Gençler VE "internet bağımlılığı"
- e. Gençler VEYA internet VEYA bağımlılık

Doğru cevap: d

Soru 8: Eczane, eczaneler, eczacı, eczacılık sözcüklerinin tamamını arama kapsamına almak için taramanızı nasıl yaparsınız? (5*2=10 puan)

Doğru cevap: Ecz*

Soru 9: Aşağıdakilerin hangisinin kütüphane veri tabanlarına kampüs dışından erişim ile ilgisi yoktur? (10 puan)

- a. Proxy ayarları
- b. Kütüphaneye üye olmak
- c. Selçuk Üniversitesi mensubu olmak
- d. Selçuk Üniversitesi e-posta adresi sahibi olmak
- e. Bilgisayar ve İnternet bağlantısı

Doğru cevap: b

Ek. 2 Öğrencilere Uygulanan Son Test Soru Formu

Bölümünüz:

Sınıfınız:

Son Test Soruları

Soru 1: Aşağıda belirtilen ve çevrimiçi kütüphane katalogundan eriştiğiniz yer numarasından hangi bilgileri edirsiniz? İlgili numarası/numaraları yuvarlak içine alınız. (6*2=12 puan)

338.4 A97 2005 k.1

1. Kitabın kaç sayfa olduğu
2. Kopya sayısı (**6 puan**)
3. Kitabın hangi kütüphaneye ait olduğu
4. Kitabın raftaki yeri (**6 puan**)
5. Kitabın ne zaman satın alındığı
6. Eser adı

Doğru cevap: 2-4 (Yanlış işaretlenen her şık için -2 puan)

Soru 2: Araştırmanız için oldukça önem taşıyan bir kitap Selçuk Üniversitesi Kütüphanesi'nin dermesinde bulunmuyor. Bu kitabı kütüphaneye olanaklarıyla elde edebilmek için en hızlı ve etkili yol hangisidir? (10 puan)

- a. Kütüphanenin ödünç verme birimine uğrarım.
- b. Kitabı yayınevinin Web sitesinden satın alırım.
- c. Toplu kataloglara (WorldCat, TO-KAT gibi) bakarak en yakın kütüphaneye giderim.
- d. Kütüphane Web sitesinde yer alan ILL Formu'nu doldurarak kütüphaneler arası ödünç verme hizmetinden yararlanırım.
- e. Kütüphaneye bu kitabı satın alması için siparişte bulunurum.

Doğru cevap: d

Soru 3: Aşağıdaki tablonun sol sütununda yer alan bilgi gereksinimlerinize yönelik olarak hangi dijital bilgi kaynağını tercih edeceğinizi ilgili numarayı/numaraları işaretleyerek belirtiniz. (4*4=16 puan)

Bilgi Gereksinimleri	Bilgi Kaynakları			
	Biographical Dictionary	Encyclopedia Britannica	PubMed Database	Hürriyet.com
a. Mimar Sinan hakkında bilgi	1	2	3	4
b. Spor etkinliklerinin sonuçları	1	2	3	4
c. Denizanası ile ilgili temel bilgi	1	2	3	4
d. Kansere ilişkin çalışmalar	1	2	3	4

Doğru cevap: a. 1 b. 4 c. 2 d. 3

Soru 4: Aşağıda belirtilen bibliyografik künyeler ile dijital bilgi kaynağı türlerini eşleştiriniz. (4*3=12 puan)

1) Elektronik kitap

2) Elektronik gazete makalesi

3) Elektronik dergi makalesi

a. Marlatt, G. A., & Witkiewitz, K. (Eds.). (2009). *Addictive behaviors: New readings on etiology, prevention, and treatment*. <http://www.apa.org/pubs/databases/psycbooks/index.aspx> adresinden erişildi.

b. Trankle, S. A., & Haw, J. (2009). Predicting Australian health behavior from health beliefs. *Electronic Journal of Applied Psychology*, 5(2), 9–17. Retrieved from <http://ojs.lib.swin.edu.au/index.php/ejap/>

c. Erciyes, C. (2013, Mayıs 17). Mardin'e Gitmek İçin İyi Bir Sebep Daha. 15 Nisan 2014 tarihinde http://www.radikal.com.tr/hayat/yarina_dikkat_500_yilda_3_kez_oluyor-1186650 adresinden erişildi.

Doğru cevap: a. 1 b. 3 c. 2

Soru 5: Selçuk Üniversitesi Kütüphanesi çevrimiçi kataloğundan taradığımız bir süreli yayın için aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamazsınız? (10 puan)

- Dergi adı
- Yayıncısı
- Kütüphanede bulunan eski sayılarının listesi
- Yer numarası

Doğru cevap: d

Soru 6: “Ebeveynlere yönelik pazarlama girişimlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar” konusunu araştırmanız gerekirse anahtar sözcükleri belirtiniz? (5*2=10Puan)

Doğru cevap: Ebeveynler/pazarlama girişimleri

Soru 7: İlköğretim öğrencilerinin okuma alışkanlığını etkileyen unsurları araştırmanız istense aşağıdaki arama stratejilerinden hangisini seçersiniz? (10 puan)

- İlköğretim VE okuma
- İlköğretim VEYA okuma
- İlköğretim öğrencileri VE okuma VE alışkanlık
- Öğrenciler VE “okuma alışkanlığı”
- “İlköğretim öğrencileri” VE “okuma alışkanlığı”

Doğru cevap: e

Soru 8: reklam reklamlar reklamcı reklamcılık sözcüklerinin tamamını arama kapsamına almak için taramanızı nasıl yaparsınız? (5*2=10 puan)

Doğru cevap: reklam*

Soru 9: Kütüphanede bulunan aşağıdaki kaynak türlerinden hangisi ödünç alınmaz? (10 puan)

- Basılı kitaplar
- Kitap ekleri
- Tezler
- CD

Doğru cevap: c

